

Hoofdluisprotocol

Hoofdluis is een regelmatig terugkerend probleem. School en ouders dragen beide verantwoordelijkheid met betrekking tot de bestrijding van hoofdluis. De Amalia-Astroschool hanteert de richtlijnen van de GGD en het RIVM met betrekking tot het voorkomen en behandelen van hoofdluis.

Informatie over hoofdluis

Het RIVM informeert ons over hoe we hoofdluis kunnen herkennen, hoe we hierop moeten controleren en hoe we deze kunnen behandelen. De informatie hierover is te vinden via: <https://www.rivm.nl/hoofdluis/videos> Hoofdluis heeft niets te maken met persoonlijke hygiëne, kinderen tot 12 jaar hebben meer kans op het krijgen van hoofdluis omdat zij vaker met de hoofden vlak bij elkaar zitten.

De hoofdluis is een parasiet: het voedt zich met menselijk bloed. Luizen hebben een voorkeur voor warme, vochtige en donkere plekken op de hoofdhuid zoals achter de oren, in de nek of onder een pony. Een hoofdluis is ongeveer 3 millimeter groot en grijsblauw of, nadat hij bloed opgezogen heeft, roodbruin van kleur.

Een luis is een insect, hij heeft dan ook 6 poten. Met deze poten kan hij zich aan de haren vastklampen. Bijvoorbeeld bij schudden van het hoofd, haren kammen of wassen houdt de luis zich hiermee stevig vast.

Hoelang de hoofdluis overleeft is afhankelijk van zijn omgevingstemperatuur en luchtvochtigheid. Luizen hebben een levenscyclus die uit 3 stadia bestaat. Eistadium waarin ontwikkeling van ei tot nimf plaats vindt duurt gemiddeld 7

dagen en van nimf tot volwassen luis 7 - 10 dagen. Onder normale omstandigheden blijft een volwassen luis op een hoofd gemiddeld 20 dagen leven. Een volwassen luis kan gescheiden van het menselijk lichaam, dus zonder bloed, bij kamertemperatuur maximaal 2 dagen overleven.

De hoofdluis plakt haar eitjes, neten, aan de haren vlakbij de haarinplant (max. 3-4 cm boven de hoofdhuid) met een niet-in-water oplosbare kit stof.

Deze neten zijn tonvormig en circa 0,8 mm lang. Hun kleur varieert van egaal zandkleurig tot bijna zwart. De neten kleven aan de haren en ze lijken op roos. Roos zit los terwijl neten juist aan de haren kleven.

Ze zijn daardoor lastig te verwijderen.

Neten die dichtbij de hoofdhuid zitten, bevatten eitjes. Neten groeien met het haar mee (ongeveer 1 cm per maand) dus hoe verder de neet van de hoofdhuid af is, hoe langer geleden de eitjes zijn gelegd. Neten die enkele centimeters van de hoofdhuid af liggen, zijn lege of dode neten.

Zolang deze volle neten in het haar zitten, blijven er luizen geboren worden. Hoofdluis verspreidt zich in een hoog tempo. Een jonge luis is na 7-10 dagen volwassen en klaar om zelf weer eitjes te leggen. Hij leeft ongeveer een maand en legt in die 20 dagen gemiddeld 5 eitjes per dag.

Hoofdluizen dragen geen ziekten over. Door krabben kunnen wel korstjes op de hoofdhuid ontstaan. Hierbij kunnen infecties optreden. Over het algemeen is de besmetting met hoofdluis niet ernstig. Wel is het belangrijk hoofdluis te behandelen. Als men te lang wacht met behandelen, breiden de luizen zich uit en bestaat de kans dat ook anderen worden besmet. Hoofdluis gaat niet vanzelf weg, behandeling is dus noodzakelijk.

Verantwoordelijkheden bij hoofdluis

De verantwoordelijkheid van ouders omvat de controle op en verwijdering van hoofdluis uit de haren van de kinderen. Als een kind hoofdluis heeft, is het belangrijk dat ouders de school en de ouders van vriendjes of vriendinnetjes

waarschuwen om verdere verspreiding van hoofdluis te beperken. Helaas gebeurt dit lang niet altijd, omdat veel ouders zich (ten onrechte) schamen dat hun kind hoofdluis heeft.

Het is de verantwoordelijkheid van de school om preventieve maatregelen te treffen. De school is immers verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school. Leerkrachten kunnen er toe bijdragen dat het hebben van luizen uit de taboesfeer komt door met de kinderen over luizen te praten en door de ouders te informeren over hoofdluis.

De GGD heeft een adviserende taak ten aanzien van hoofdluisbestrijding. De ondersteuning van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) bestaat uit het bijbrengen van kennis en vaardigheden aan ouders en leerkrachten:

In bijzondere gevallen kan de jeugdverpleegkundige op verzoek van school contact op nemen met ouders of verzorgers van kinderen bij wie steeds opnieuw hoofdluis geconstateerd wordt. Zo nodig kan de jeugdverpleegkundige een huisbezoek brengen.

Controle op hoofdluis

Na elke schoolvakantie zullen de luizenouders alle kinderen op school controleren op hoofdluis en neten. We doen dit om 13.30 zodat kinderen niet eerder naar huis hoeven om hun hoofdluis te behandelen, maar dit na schooltijd kunnen doen. De controle gebeurt hygiënisch door middel van het gebruik van satéprikkers.

Constatering van hoofdluis

Wanneer bij een kind hoofdluis geconstateerd is zullen ouders hiervan op de hoogte worden gebracht. Er wordt aan hen gevraagd de behandeling te starten en ook de rest van het gezin te controleren en indien nodig te behandelen.

Daarnaast zal er in de groep via Parro een bericht worden verstuurd dat er in de betreffende groep hoofdluis is geconstateerd. In dit bericht zullen geen namen worden genoemd. Na twee weken zal de hele groep opnieuw worden gecontroleerd.

Behandeling van hoofdluis

Ouders krijgen het advies om zich bij hoofdluis vooral te richten op het kammen van het haar. Hoofdluis wordt vooral overgedragen via haar-haarcontact.

Het kammen kan in combinatie met het gebruik van een antihoofdluismiddel plaatsvinden. Ook kan hete lucht door een apparaat aangebracht worden om luizen uit te drogen en hierdoor te doden.

Kammen

- Was het haar met gewone shampoo en spoel het haar uit.
- Bescherm de ogen met een washandje.
- Breng ruim crèmespoeling in het haar en spoel dit niet weg.
- Kam de knopen en klitten uit het haar met een gewone kam.
- Houd het hoofd voorover boven een wasbak en kam het haar van achteren naar voren met een fijntandige kam tegen de schedelhuid aan, start bij het ene oor en schuif na elke kambeweging op richting het andere oor.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een papieren servet of zakdoek en kijk of er luizen op het papier zichtbaar zijn.
- Spoel de crèmespoeling uit en maak de kammen schoon met water en zeep/azijn.

Kammen in combinatie met een antihoofdluismiddel

De behandeling met een antihoofdluismiddel dient gelijktijdig te starten met het kammen. De middelen zijn niet effectief tegen de larven in de neten. Om tussentijds uit de neten gekomen luizen te doden dient de behandeling volgens de instructie van de fabrikant na 7-9 dagen herhaald te worden.

Behandelingen van het haar met een antihoofdluismiddel in combinatie met dagelijks kammen van het haar met een fijntandige kam gedurende 14 dagen, is bewezen effectief. Voor het verwijderen van luizen zijn fijntandige kammen beschikbaar bij drogist en apotheek.

Antihoofdluismiddelen en hete lucht

In Nederland zijn voor de bestrijding van hoofdluis middelen beschikbaar in de vorm van een lotion of shampoo op basis van de volgende werkzame stoffen: dimethicon, malathion en permethrine. Deze middelen zijn verkrijgbaar bij drogist of apotheek en doden aanwezige luizen door chemische inwerking (malathion en permethrine) of mechanische ademwegbelemmering (dimethicon).

Middelen op basis van dimethicon hebben de voorkeur omdat deze middelen geen

insecticiden bevatten en omdat er geen resistentie kan ontstaan tegen deze middelen. Geadviseerd wordt een middel met dimethicon te gebruiken dat is geregistreerd als geneesmiddel.

Het gebruik van malathion, permethrine en dimethicon kan huidirritatie en overgevoeligheid veroorzaken. Chloor zorgt er voor dat malathion niet goed werkt. Op de dag van behandeling mogen kinderen niet zwemmen in chloorhoudend zwembad. Gebruik geen antihoofdluismiddelen als het niet zeker is dat het kind luis heeft. Een antihoofdluismiddel kan besmetting met hoofdluis niet voorkomen.

Een relatief nieuwe ontwikkeling is het gebruik van hete lucht om luizen uit te drogen en hierdoor te doden. Er zijn verschillende apparaten in ontwikkeling. In Nederland is de AirAlle (voorheen LouseBuster) verkrijgbaar voor professionals. Dit apparaat is in Amerika door de Food en Drug Administration (FDA) goedgekeurd voor gebruik bij kinderen boven 4 jaar. Uit twee studies blijkt dat door een halfuur durende behandeling met hete lucht (59°C) tot 88% van de luizen en 99,2% van de eitjes gedood wordt. Voor het slagen van de behandeling is het belangrijk dat zorgvuldig en met vaste intervallen ieder deel van het haar wordt behandeld. Nieuwe professionele gebruikers kunnen, mits zorgvuldig geïnstrueerd, met de AirAlle hoofdluis succesvol behandelen.

Wanneer geen antihoofdluismiddel gebruiken

Bij zwangerschap en het geven van borstvoeding worden antihoofdluismiddelen afgeraden. Ook baby's onder de zes maanden kunnen beter niet met deze middelen behandeld worden. Zij mogen alleen onder medisch toezicht worden behandeld met dimethicon, marathol of permethrin.

Middelen om hoofdluis te voorkomen

RIVM adviseert om geen producten aan te raden die beschermende werking tegen hoofdluis hebben. Er zijn middelen op de markt die een beschermende werking hebben tegen hoofdluis. Er is echter nog onvoldoende onderzoek bij proefpersonen dat bewijst dat de middelen effectief zijn. Het is ook nog niet bekend of en hoe snel resistentie optreedt. Het RIVM is, vanwege de mogelijke toename van resistentie en vanwege mogelijke bijwerkingen op langere termijn, geen voorstander van het gebruik van middelen om hoofdluis te voorkomen.

Alternatieve middelen

De uitkammethode is het meest natuurlijke middel tegen hoofdluis. Er bestaan "natuurlijke" middelen op basis van plantaardige oliën. De werkzaamheid van deze middelen is volstrekt onvoldoende onderbouwd. Geregistreerde homeopathische

middelen tegen hoofdluis bestaan niet. Het gebruik van deze middelen wordt afgeraden.

